

SELETUSKIRI

haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemiseks

Haldusreformi seaduse § 3 kohaselt peab tuleviku kohaliku omavalitsuse üksuses elama vähemalt 5000 elanikku. Nimetatud miinimumsuurus kujutab endast kompromissi erinevate põhiteenuste osutamise optimaalsete teenuspiirkondade ja kliendibaaside, ametnike kompetentsivajaduse, kohaliku demokraatia toimimise ning finantssuutlikkuse vahel.

- **Ajalooline põhjendus**

Ühinevad kohaliku omavalitsuse üksused asuvad ajaloolise Järva maakonna hajaasustusalal. Vaadates kaugemat ajalugu, siis just Paidest ida poole asus Järva muinasmaakond, mis kattub suures osas praeguse loodava Järva vallaga. Kui vaadata Eesti taasiseseisvumise perioodi ning viimast 25 aastat, siis ühinevad omavalitsusüksused on Järvamaal koostööd teinud läbi erinevate ühisasutuste ja ettevõtete ning juba praegu on mitmeid probleeme lahendanud ühiselt. Üldhaigla, jäätmekäitlus, ühistransport, maakonna arendustöö, turismi valdkond jne. Ka LEADER piirkond ehk MTÜ Järva Arengu Partnerid tegevuspiirkond kattub Järva valla territooriumiga (kõik KOVid peale Imavere valla on MTÜ Järva Arengu Partnerid liikmed).

- **Mõju elanike elutingimustele**

Järva valla ühinemise lepingu eesmärk on muutuvates tingimustes tagada kvaliteetne elu maapiirkonnas ja teostada regionaalpoliitikat läbi haldusreformi. Ühise omavalitsuse loomise loogika on asumipõhine lähenemine, st meil on asulad, millest igapäev on õigus jääda ellu ning sünergias arendada edasi maaelu. Ühinemise käigus ei lõhuta ühtegi hästi toimivat süsteemi ega teenust. Uus vald on võrgustikupõhine kohaliku omavalitsuse üksus, milles erinevad asulad ja kogukonnad toetavad ja tasakaalustavad üksteist. Eeltoodust lähtuvalt saab Järva valla mõju elanike elutingimustele olla ainult positiivne. Teenused on endiselt sama kättesaadavad ning läbi kompetentsi tõusu ning teatud valdkondades ka läbi spetsialiseerumise, on võimalik elanikele pakkuda kvaliteetsemat teenust.

Läbi suurema investeringuvõimekuse on mõju elanike elutingimustele positiivne, sest suudetakse ellu viia projekte, mida üksinda seni polnud võimalik teha. Läbi munitsipaalürielarvamute loomise on võimalik luua ka elukoht neile, kellel see seni puudus. Uues vallas ühtlustatakse positiivses suunas kõik teenused ning palgad. Seeläbi peaks paljude inimeste elu paremaks muutuma.

- **Elanike ühtekuuluvustunne**

Järva valla elanike ühtekuuluvustunde üks osa on kindlasti järvakaks olemise identiteet. Ühised sündmused, kus koos käiakse, loovad ühistunnet ning paneb elanikkonna ühes rütmis hingama. Nendeks on Järvamaa laulu- ja tantsupidu, Järvamaa suve- ja talimängud, erinevad üle-eestilised kultuuri- ja spordisündmused. Lisaks neile veel erinevad organisatsioonid, mis on valdadeülesed. Olgu see siis Kodukant Järvamaa, Kaitseliidu Järva Malev, erinevad spordiklubid või kultuurikollektiivid.

- Mõju avalike teenuste osutamise kvaliteedile

Loodava Järva valla struktuur on üles ehitatud selliselt, et kodanikele ja organisatsioonidele osutatavad teenused paraneks ning nende kättesaadavus ei halveneks. Igasse praegusesse vallamajja luuakse teenuskeskus, kus igapäevaselt on olemas teenistujad, kes katavad ära need teenused, mida elanikud peavad saama kätte kohapeal. Tänu suuremale omavalitsusele ning võimalustele on võimalik pakkuda uusi teenuseid nendele piirkondadele, kus selleks seni võimalus või võimekus puudus. Tänu ametnike spetsialiseerumisele väheneb nende ametnike hulk, kes peavad täitma erinevaid ülesandeid ning on võimalik mehitada ka ameteid, mida seni väikeses vallas polnud otstarbekas teha (ehitusjärelevalve-, heakorra-, vee-, lastekaitse spetsialist ja vääртеomenetleja jne), millest tulenevalt on loodava Järva valla mõju teenuste osutamise kvaliteedile kindlasti positiivne.

- Mõju haldussuutlikkusele

Järva valla ühinemist planeerides tehti ära põhjalik finantsanalüüs, mis näitas, et valdade eelarvete ühendamisel haldussuutlikkus paraneb. Kindlasti paraneb investeeringute tegemise võimekus, kuid lisaks on mõju ka haldussuutlikkusele just inimressursi palkamise seisukohalt. Suudetakse tagada konkurentsivõimelist palka ning läbi selle palgata omavalitsusteenistusse pädevamaid ametnikke ja töötajaid, mis omakorda avaldab positiivset mõju ka haldussuutlikkuse paranemisele.

- Mõju demograafilisele situatsioonile

Loodava Järva valla demograafiline seis enne ühinemist on negatiivne ning mõningaste eranditega on suund vananemisele. Peaaegu kõikide omavalitsuste elanikkond väheneb ning seda eelkõige tänu negatiivsele rändesaldole. Siinkohal on oluline märkida, et Järva vallas on mitmed piirkonnad, kus tuntakse puudust elukohtadest, eelkõige üüripindadest. Investeeringute kavas on prioriteetsena välja toodud Imavere munitsipaalüürimaja ehitamine ning lisaks sellele on kavas munitsipaalüürikorteritega elamu ehitamist ka Järva valla teistesse asustusüksustesse. Tagades noortele võimaluse kodukohta elama jääda, avaldab see kindlasti positiivselt mõju ka demograafilisele situatsioonile. Ühinemislepingus on olulisel kohal hariduse kvaliteet ning lisaks sellele ka üldise elukeskkonna parendamine. Läbi nende meetmete on võimalik pidurdada demograafilise seisu halvenemist.

- Mõju transpordi ja kommunikatsiooni korraldamisele

Järva valda loovate omavalitsuste senine side läbi ühistranspordi on kesine. Tänu valla omandis olevate transpordivahendite ning läbi MTÜ Järvamaa Ühistranspordi Keskuse on seda võimalik parandada. Arvestades, et elanikest ükski teenus ei kaugene, siis pole esialgu ühinemisest tulenev mõju ei positiivne ega negatiivne. Kuna ei muudeta ka haridusasutuste ning teiste asutuste võrgustikku, siis esialgu suuremateks ümberkorraldusteks vajadus puudub.

Mis puudutab kommunikatsiooni ning omavalitsusüksuse sisekommunikatsiooni ja ka Interneti teel kättesaadavaid teenuseid, siis ses osas on mõju positiivne. Tänu kiirele Internetile ning tänapäevastele IT-lahendustele on võimalik teha koosolekuid ning kohtumisi kokku sõitmata ning vähema aja ning muude ressursi kuludeta.

- Mõju ettevõtluskeskkonnale

Mõju ettevõtluskeskkonnale on positiivne. Arvestades rahandusministeeriumi suundasid ja ootuseid ühinevatelt omavalitsustelt, tekib KOVil kohustus ja ka võimekus ettevõtluskeskkonda paremini arendada. Lisaks füüsilisele toetamisele läbi ettevõtlusalade väljaehitamise või ettevõtlustoetuste maksmisele, suureneb kompetents toetada ettevõtjaid läbi kiirema ja kvaliteetsema asjaajamise.

- Mõju hariduslikule olukorrale

Haridusasutuste võrgustik jääb lepinguperioodil samaks, seda alushariduse ja põhikooli osas. Gümnaasiumihariduse osas on oluline, et uues loodavas vallas oleks gümnaasiumiharidus kättesaadav ning tagatud.

Tänu paremale võimekusele palgata erinevaid tugispetsialiste on mõju hariduse kvaliteedile positiivne ning lastele on tagatud parem haridus.

- Omavalitsusüksuse terviklikkus

Tegemist on suhteliselt sarnaste omavalitsusüksustega nii ülesehituselt kui sisu poolest, mis ongi Järva valla ühinemise positiivseks küljeks. Luuakse üks tugev omavalitsus, ühise identiteediga, milles ükski piirkond ei ole domineeriv ega eelisarendatav. Igal pool peab elanikel olema hea elada ning läbi detsentraliseeritud omavalitsuse ongi seda võimalik pakkuda. Terviklikkuse ning ühtlase arengu tagab loodava omavalitsuse vallavolikogu valimisteks moodustatav üks valimisringkond. Samuti on ühinemislepingus kokku lepitud, et vallavalitsuse liikmed on igast Järva vallaks ühinevast omavalitsusest.